

- Від автора -

Передусім я маю заздалегідь попередити: ця книжка не є надто простим та легким читвом. Щиро сподіваюся, що вона буде цікавою, але напевне знаю, що через окремі моменти вона може видатися складною для сприйняття.

Ні, я не вважаю себе розумнішим за вас. Я впевнений, що нічого незбагненого в ній немає. Але є книжки прості для читання, а є складні. Гадаю, що ось ця – складна.

Ви точно зіткнетеся з моментами, які за логікою речей мають бути пояснені в тексті (або принаймні у примітці) – і не знайдете очікуваних пояснень. В деяких випадках ті пояснення таки знайдуться – але не тоді й не там, де у вас виникне в них потреба. У деяких – пояснень не буде взагалі. Ця книжка має свої таємниці, багато таємниць насправді. І деякі з них полягатимуть навіть не між нею та вами, а між вами та зовнішнім світом.

Щоб мої слова не виглядали надто вже патетичними та абстрактними, наведу приклад. Герої цієї книжки розмовлятимуть іноземними мовами. Тобто справді іноземними. Зокрема латиною, японською та німецькою. Жодна з їхніх реплік не буде мати приміток чи якомсь іще перекладатися. Це одна з тих незручностей, про які я вас попереджав вище. Але моєю метою є аж ніяк не похизуватися чи заплутати читача. Якщо ви не розумієте того чи того місця і відчуваєтеся з цього приводу незатишно – це тому, що герой, про якого йдеться в цей момент, також не розуміє й також відчуваєтеся незатишно. Або навпаки, він не бажає, щоб сторонні почули та зрозуміли його, намагається утаємничити свої слова. Якщо ви їх розумієте – вітаю. У цьому змаганні ви обійшли героя та відчували момент глибше й повніше.

Є ще одна важлива особливість, на яку я хочу звернути вашу увагу: «Заколот» складається з шести частин, створених і поєднаних так, що немає певного порядку, в якому їх треба читати. Тобто ви насправді можете вибудувати будь-яку послідовність читання, що певною (помітною) мірою вплине на загальне сприйняття книжки, яке формуватиметься по ходу читання. Звичайно, у фіналі сюжетні лінії складуться в єдину картину, але ваше ставлення до подій та героїв залежатиме від того, в якому порядку ви читатимете цю книжку.

Та послідовність, яка представлена в книжці (зрештою, жодне видавництво не погодилося б видавати роман у вигляді шести брошур, тож він має бути укладений в один том) – це моє власне композиційне рішення. Я не казатиму, що воно найкраще. Але воно надає сприйняття, яке найбільшою мірою влаштовує власне мене. Ви ж маєте повне право експериментувати. Ба більше – я заохочую вас до цього.

Знов-таки, щоб не бути голослівним, дам вам певний натяк. Цифри й літери на початку назв розділів – це дати, а в кінці книжки наведена хронологія всесвіту «Заколоту». Тож якщо вам буде зовсім некомфортно або ви віддаєте перевагу повнішому розумінню того, що читаєте – ви можете заглянути до хронології. Хочу попередити, що це може бути спойлером. Звичайно, вона не розкриватиме всіх деталей сюжету – її масштаб занадто великий для цього. Але вона розставить усі події по місцях і допоможе, принаймні частково, зрозуміти, що із чим пов'язане. Тобто вам вирішувати, як її використовувати – для створення стрижня, на якому будуватимете подальше сприйняття, чи радше для систематизації вже прочитаного. Насправді, тут не може бути хибного шляху. Ви вільні робити так, як вам заманеться – бо тепер це ваша книжка, а не моя. Отже, це все ще книжка – не гра, не квест і ніщо інше.

Тож події в романі відбуваються не в хронологічному порядку. Скажу навіть більше – якщо деякі з них починаються безпосередньо в момент закінчення попередньої частини, то декотрі розведені між собою у часі тисячами земних років. Щоб вам не треба було розбиратися в таймлайні, я, знов-таки задля прикладу, наведу «правильне» хронологічне розташування частин просто тут:

0 GES / 1000 АВМ. Долина
159 NMA. Дім із розбитого каменю
138 GES. Кідонійський сфінкс
175 GES/1092 АВМ. Unaussprechlichen Kulten
175 GES (1440 NMA). Заколот
175 GES (1440 NMA). Війна квітів

Це також один із способів читати роман. Проте, як на мене, не найлегший. Навпаки, більшість зв'язків стане зрозумілою лише наприкінці. Напевне, найпростішою (але не найдраматичнішою) послідовністю буде така:

175 GES/1092 АВМ. Unaussprechlichen Kulten
175 GES (1440 NMA). Заколот
175 GES (1440 NMA). Війна квітів
159 NMA. Дім з битого каменю
138 GES. Кідонійський сфінкс
0 GES / 1000 АВМ. Долина

Насправді я вважаю, що питання розуміння та захоплення – це суто суб'єктивні матерії. Всі частини роману, попри певну самостійність, пов'язані героями, подіями, загальною сюжетною канвою та світобудовою. Хай би яку послідовність ви обрали, окремі деталі збиратимуться в загальну картину послідовно, тож визначними рівною мірою будуть і сам процес збирання, і фінальна картина.

Я не можу й не маю передбачити, яким буде кінцевий результат для вас – бо насправді в цьому автор відіграє роль значно меншу, ніж читач. Усе, що я можу – це запросити вас до читання цієї книжки. І ще попередити, що вона так-таки буде не легкою. Власне, з цього я й почав.

Тож попередження, роз'яснення та розшаркування завершені. Відтепер мене тут немає. Є тільки ви та книжка. І навіть це – вже трішки сюжетний спойлер.

175 GES (1440 NMA)

- Заколот -

I

Силует материнського корабля чорною плямою вирізнявся на тлі вируючих сполохів і слабкого пилового саява астероїдного поясу. Потужні рудо-червоні спалахи, що висвітлювали диск «Оріону», ядерно-імпульсного двигуна, робили мертву чорноту решти корпусу ще контрастнішою. Кожні дев'яносто вісім стандартних секунд підтримуючи у своїх нутрощах мініатюрну ядерну бомбу Теллера-Улама, металевий велетень розтинав порожнечу, лишаючи за собою довгий хвіст радіоактивних ізотопів. Подорож корабля тривала вже дванадцять стандартних діб, з яких п'ять він пройшов, використовуючи сингулярний рушій, – від Марса майже до внутрішньої межі поясу, орбіти сімейства Флори, а решту – маневруючи в астероїдному поясі на крейсерській тязі «Оріону». Ескорту, невід'ємного від кораблів цього класу, не було. Материнський корабель здавався цілком самотнім.

Розвідник-перехоплювач, що йшов зустрічним курсом від орбітальної бази на Церері, був значно менший і (за цих умов) значно спритніший. Щільно загорнутий у декілька шарів стелс-полів, він досі лишався непоміченим сенсорами велета. Навіть якби ті й спромоглися помітити його, навряд чи розпізнали б. Сигнатур корабля не було в жодній базі, тож матричний інтелект «Сінано» відсіяв би сигнал перехоплювача як системний глитч. Або ідентифікував як космічне сміття – втрачений безпілотний зонд чи пошкоджену рятувальну шлюпку.

Перехоплювач був усього п'ятнадцять метрів завдовжки, не мав озброєння й не ніс спеціального обладнання. Екіпаж складався з двох людей, але жоден із них не був долучений до пілотування – цим займався полонений фрагмент інтелекту мі-го, який константним бомбардуванням частками антиматерії був редукований до ефірної проекції, яку потім прив'язали до корабля трьома полікристалічними сигілами.

Потужні здібності мі-го в космогазії (що були безліччю одночасних квантових станів причинно-наслідкової області, з яких ці істоти колапсом утворювали найоптимальніше) робили їх цінними конструктивними компонентами. Та цінність суперничала лише з небезпекою, яку створювали подібні експерименти. Наскільки складно було здобути такий «компонент», настільки ж складно було підтримувати та водночас контролювати його. Відокремлення інтелект-одиноці було лише тимчасовим, і спільний розум постійно намагався повернути втрачену частку, тимчасом як сама частка поступово деградувала. Тому ані корабель, ані мі-го, що управляв ним, ані екіпаж не мали повернутися на Цереру. Їхнє завдання було ретельно виважене, прораховане... й стрімко наближалось до розв'язання.

Єдиний відсік із системою життєзабезпечення був ритуальною камерою. Усі інші його функції були допоміжними. Окрім булітів з надпровідними полікристалами, вакуумних пакунків жертвовної крові та священого воску, пергаменток з кремній-органічними пентаклями та вівтаря з полімеризованого мрамору тут були лише спальні мішки та мінімальний запас їжі й води.

А ще біополімерні штурмові обладунки «Шантак» та компактний арсенал старовинної стрілецької зброї.

Коли перехоплювач вийшов на стикувальну відстань, екіпаж отримав скупе повідомлення на моніторі спостереження – червоний знак оклику. Почалася підготовка до ритуалу.

Сімдесят вісім стандартних хвилин потому перехоплювач здійснив стикування з восьмим шлюзом материнського корабля «Сінано». На сей момент на борту лишився тільки один живий член екіпажу.

Дихальне повітря не було закачано в шлюзову камеру, але «Шантак» мав автономне життєзабезпечення. Мі-го, змушений коритися програмним чарам, забезпечив оверрайд шлюзових воріт, після чого, біснучись з власного безсилля та покірності, розпочав перевантаження паливної системи. Ще за вісімнадцять стандартних секунд перехоплювач перетворився на хмару розпечених молекул, більшість яких вибухнула у навколишній вакуум. Та частка, яка все ж потрапила всередину «Сінано» через шлюзову камеру, не зашкодила людині, що піднялася на борт.

II

NON EST PAX ET PRISTINVM CHAO TANTVM BELLVM

Багряні літери зловісно сяяли на фресці, що покривала синткерамічну переділку. Позаду них клубочилася жадлива скупченість матерії та енергії, поєднаних і сплєтених незчисленною кількістю неймовірних способів. Сфери, промені, криві та параболи, сяйво й дим. Химерні напівпрозорі літери під самою підлогою були: «hoc est porta / hoc est clavem».

Фреску було рясно забризкано кров'ю.

Понівечені рештки дрейфували в просторі. Три або чотири тіла, пошматовані на лахміття та розкидані навкруги. Плоть місцями спалена до вугілля – чорне на рудому та червоному. Калюжки скипілої крові хрускотіли під магнітними підшовами. Окремі стверділі краплі, схожі на кристали рубінів, повільно флоатували в слабкому потоці повітря. Штучна сила тяжіння «Сінано» була ослабка, щоб утримувати все на підлозі. Точніше – мінімально необхідно, щоб підтримувати людські організми в тонусі.

Важка хода магнітних підшов не сповільнюється. Візор шолома – золотава гексополігональна сітка – фасетами віддзеркалює понівечених мерців. Масивні, закуті в броню руки тримають ваговиту архаїчну зброю – тридульну переламну рушницю-картечницю. Її товсті цівки вкриті склад-

ним гравіюванням – асемічними символами без прямих ліній та гострих кутів. Громіздкий барабанний револьвер у пласталевій кобурі, вмонтованій у стегно, мав схожі ознаки – таку саму анахронічність та примітивність у поєднанні з виваженою ритуальною естетикою. Ці прадавні знаряддя виглядають чужорідними на тлі штурмових обладунків, що є втіленням окультного хай-теку Нової Імперії: складна полімерна органіка, мономолекулярне графенове покриття, карбоново-кремнієві волокна, сплетені в непробивний захисний шар, надпровідникові захисні сигіли, інтелектуальні чутники, що реагують в зептосекундному діапазоні, та синторганічні наноботи в охолоджуючому контурі, заповненому плазмою модифікованої крові.

Собівартість «Шантака» більша за річний бюджет середньої аграрної комуні в агломерації Мемфісу – та все одно це лише серійний продукт. На відміну від револьверів та рушниць.

М'який поворот – коридор закручується спіраллю навколо поздовжньої осі корабля. Герметичні двері, застигли в напіввідчиненому стані. Між їхніми стулками військовий – розірваний у попереку тулуб, що в смертельній агонії вчепився у пласталеву плиту дверей. Броня на грудях та спині закіптужена до матової чорноти, м'ясо та нутрощі в рані – ламке вугілля.

Раптом труп здригається. Закляклі руки розпрямляються, різко штовхають оцупок почорнілої плоті на штурмовика. В розтрощеному візорі шолома видніється обпалене до кісток обличчя мерця – череп, вкритий кіптявою. Очі луснули від жару, губи перетворилися на чорну засохлу піну, що обліпила хижо вишкірені зуби.

Приклад картечниць зустрічається з мертвим обличчям, і воно вибухає дрібними кістками, застиглою кров'ю, вуглинками та масним попелом. Інерція відкидає тіло назад – а штурмовик прискорює рух.

В отворі напівпрочинених дверей налягає плечем на горішню плиту. Гучний скрегіт металу відгукається на потужне зусилля воїна. А у відсіку за отвором його вже чекають.

Постріл картечниці відкидає першого, хто кидається до дверей – скаліченого, переламаного мерця, при кожному русі якого лунає сухий хрускіт. Палаючий рій шроту вгризається в тіло, роздираючи його. Потужний імпульс змінює вектор руху нападника – чи радше його решток, що розлітаються навсібіч. Друга люфа харкає в мерця, оголене м'ясо якого вкривають пульсуючі червоні нарости. Його одяг та шкіра обгоріли так, що їх уже не можна розрізнити. Шрот шмагує спотворене тіло, і воно бризкає паруючими згустками рідини, що при зіткненні плавлять пластик та метал.

Усе це займає півтори секунди. Потім лунають перші постріли ворога.

Третя люфа віддає своє палке нутро космопіху, що намагається зайти з флангу. Шрот перетворює тактичний шолом на паруючу хмару крові, попелу та дрібних скалок.

Штурмовик минає отвір і входить у відсік. Руки переломлюють рушницю, кремезні від броні пальці з неймовірною вправністю підчіплюють гільзи, звільняючи люфи, три одразу. Штурмова гвинтівка довгою чергою прокреслює полімерну кераміку переділки – штурмовика на лінії вогню вже немає. Він рве дистанцію та опиняється перед найближчим з мертвих бійців.

– *Watashi wa anata no kao o taberu!* – клекоче обвугленою горлянкою той. На частку секунди штурмовик послаблює хватку на зброї – картечниця повисає в повітрі, картриджі, що їх ще вставили в люфи, кружляють навколо неї, наче супутники. Одна рука хапає космопіха за потилицю, наче для поцілунку, друга кулаком продавлює візор шолома, звільняється – і атакує знову, вже розчепіренними пальцями, що вчавлюються в ламку плоть, стискають, трощать кістки черепа, смикають. Пасмо підгорілої мішанини з мізків, кісток, крові та жил витягується з шолома. Скривавлена рука стрімко підхоплює рушницю, друга, зібравши картриджі, заганняє їх у люфи. Відштовхнуте тіло дрейфує пріч, приймаючи в себе гвинтівкові кулі. Оглушливий постріл картечниці проламає груди стрільця. Чорні скалки вугілля, руді кульки крові та бурі – спотвореного м'яса хмарою розлітаються навколо. Остан-

ній мрець встигає-таки влучити у штурмовика – але штат-на гвинтівка М41А імперської космопіхоти заслабка для «Шантака», навіть на короткій відстані. Космопіх помирає за дві з половиною секунди потому – штурмовик магнітним чоботом трощить йому коліно, потім захоплює та ламає шию люфами дробовика.

З цинічною іронією увесь час бійки на стіні ліворуч інтерактивна фреска зображує двох піхотинців, зчеплених у двобої. Зображення рухаються, демонстрацію підкріплюють слова:

ШТУЧНА ГРАВІТАЦІЯ!

Солдате, стусани та копняки – лайно!

Заламуй

Души

РІЖ

СТРІЛЯЙ

Пляма густої крові пливким шаром розповзалася по фресці. Штурмовик переломив рушницю і звільнив люфи від стріляних гільз. Ті ліниво попливли вбік і вниз, поволі підкоряючись слабкому тяжінню. Немов безмовні янголи небуття над рештками поламаних ляльок. Нові картриджі з клацанням стали на місце.

Та перш ніж гільзи завершили сходження – прийшов лялькар.

Потворно викривляючи простір-час своїм гравітаційним полем, його постать матеріалізувалася перед фрескою – безформна, позбавлена бодай натяку на людськість. Сліпуча золота плоть, живе, органічне полум'я, уречевлена енергія. Візерунок численних з'єднань та векторів. Райдужне провалля ока в центрі – всепоглинаюча безодня, єдиний погляд в яку занурить у божевілля. Багатоголосе верескливе белькотіння виривається із сотень пащек, що з'являються та зникають у сплетенні полум'яних мацаків:

– Iä, Cthugha! Iä, Fthaggua! Wgah'nagl mglw'nafh kä!!!